

Ministerul Educației, Culturii
și Cercetării al Republicii Moldova

ORDIN

13.11.19 nr. 1486

mun. Chișinău

Cu privire la modificarea „Reperelor metodologice privind educația incluzivă în învățământul profesional tehnic”, aprobate prin Ordinul 1430/2018

În temeiul prevederilor art. 60, alin. (6) din Codului educației, nr. 152 din 17 iulie 2014

ORDON:

1. A aproba modificările ce se operează în „*Reperele metodologice privind educația incluzivă în învățământul profesional tehnic*”, aprobate prin Ordinul Ministrului Educației, Culturii și Cercetării nr. 1430/2018, conform anexei.

2. Direcția învățământ profesional tehnic (dl Silviu Gîncu, șef Direcție) va:

- 1) aduce la cunoștința instituțiilor vizate prevederile prezentului ordin;
- 2) asigura plasarea pe pagina web oficială a ministerului a ordinului 1430/2018 cu modificările ulterioare;
- 3) monitoriza implementarea și executarea prezentului ordin.

3. Controlul executării prezentului ordin se atribuie doamnei Valentina Chicu, Secretar de Stat.

Ministru

Liliana NICOLAESCU-ONOFREI

MODIFICĂRILE

ce se operează în *„Reperete metodologice privind educația incluzivă în învățământul profesional tehnic”*, aprobate prin Ordinul nr. 1430/2018

1. Pct. 7 va avea următorul cuprins:

„Dosarul de acte pentru înscrierea la concursul de admitere a candidatului cu CES va conține: Fișa de evaluare psihopedagogică și orientare școlară/profesională emisă de către Serviciul raional/municipal de asistență psihopedagogică conform anexei nr. 1 la prezentele Reglementări.”

2. După pct. 14 se include capitolul IV cu următorul cuprins:

„IV. Individualizarea procesului educațional”

3. Pct. 15 va avea următorul cuprins:

„15. Individualizarea procesului educațional pentru elevii cu CES se organizează prin adaptări curriculare, pe două căi:

- 1) adaptări curriculare (adaptarea strategiilor de predare-învățare-evaluare)
- 2) modificări curriculare (modificarea finalităților, conținuturilor și/sau strategiilor).”

4. Se modifică numerotarea punctelor după cum urmează:

- 1) Pct. 16 se modifică în pct. 22;
- 2) Pct. 17 se modifică în pct. 23;
- 3) Pct. 18 se modifică în pct. 24;
- 4) Pct. 19 se modifică în pct. 25;
- 5) Pct. 20 se modifică în pct. 26;
- 6) Pct. 21 se modifică în pct. 27;
- 7) Pct. 23 se modifică în pct. 16;
- 8) Pct. 24 se modifică în pct. 17;
- 9) Pct. 25 se modifică în pct. 18;
- 10) Pct. 26 se modifică în pct. 20;
- 11) Pct. 27 se modifică în pct. 28;
- 12) Pct. 28-33 se modifică corespunzător în pct. 29-34;
- 13) Pct. 35-48 se modifică corespunzător în pct. 37-50.

5. Pct. 17 cuvintele „Curriculumul modificat” se vor substitui cu cuvintele „Modificările curriculare”;

6. Pct. 19 va avea următorul cuprins:

„19. În realizarea modificărilor curriculare la discipline/module/unități de curs, instituțiile de învățământ profesional sunt libere să decidă asupra conținuturilor

curriculare în dependență de necesitățile elevului în concordanță cu cerințele pieței muncii.”

7. Pct. 20 după cuvintele „educațional și viceversa.” se completează cu fraza „Elevii cu CES, care au studiat în baza unui Curriculum general adaptat sau curriculum modificat, dispun de posibilități/oportunități de a trece la Curriculum general pentru realizarea obiectivelor stipulate în Curriculum învățământului profesional tehnic.”

8. După pct. 20 se include capitolul V cu următorul cuprins:

„V. Planul educațional individualizat (PEI)”

9. Pct. 21 va avea următorul cuprins:

„21. PEI se elaborează pentru fiecare persoană cu CES. Obiectivele PEI urmăresc dezvoltarea competențelor profesionale în conformitate cu potențialul și capacitatea de participare a persoanei cu CES.”

10. Pct. 24 lit. b) după cuvântul „totală,” se completează cu sintagma „totală cu adaptarea condițiilor de instruire/ examinare,”

11. După pct. 28 se include capitolul VI cu următorul cuprins:

„VI. Stagiile de practică și procesul educațional”

12. După pct. 31 se include capitolul VII cu următorul cuprins:

„VII. Evaluarea”

13. Pct. 35 va avea următorul cuprins:

„35. În scopul creării condițiilor specifice de susținere de către persoanele cu CES a probelor de evaluare și calificare, instituția ÎPT aprobă proceduri specifice de organizare a examenelor de calificare. Procedurile specifice de organizare a examenelor de calificare vor prevedea elaborarea/adaptarea probelor de examinare în conformitate cu CES și finalitățile PEI, în baza evaluării necesităților complexe ale elevului de către specialiștii SAP, conform anexei nr. 2 la prezentele Reglementări”;

14. Pct. 36 va avea următorul cuprins:

„36. Persoanelor cu CES, care au susținut examenele de calificare în baza unor condiții speciale/adaptate li se eliberează Certificatul de calificare/diploma de studii profesionale cu mențiunea condițiilor speciale/adaptărilor realizate în corespundere cu anexa nr. 2 la prezentele Reglementări”;

15. După pct. 37 se include capitolul VIII cu următorul cuprins:

„VIII. Tranziția la piața muncii”

16. La capitolul IV sintagma „IV” se substituie cu sintagma „IX”.

DIRECȚIA ÎNVĂȚĂMÂNT, TINERET ȘI SPORT
municipiul/raionul _____
SERVICIUL DE ASISTENȚĂ PSIHOPEDAGOGICĂ

FIȘA DE EVALUARE PSIHOPEDAGOGICĂ
ȘI ORIENTARE ȘCOLARĂ/PROFESIONALĂ nr. ____ – structura model

I. DATE PERSONALE									
Numele și prenumele elevului									
Data, luna, anul nașterii									
Adresa de domiciliu									
Instituția de învățământ în care elevul își face studiile la moment/ absolvită									
Categorია CES (<i>conform clasificării UNESCO, 1995</i>)									
Gradul de dizabilitate (<i>sever, accentuat, mediu - dacă este încadrat în grad de dizabilitate</i>)									
Forma actuală de incluziune în instituția de învățământ (<i>totală, parțială, ocazională</i>)									
Serviciile de suport de care a beneficiat elevul									
Tipul de curriculum la disciplinele de studiu (<i>CG - curriculum general, CGM - curriculum general cu adaptări ale strategiilor de predare - învățare - evaluare, CM - curriculum modificat</i>)									
Nr. crt.	Disciplina de studiu	CG	CGA	CM	Nr. crt.	Disciplina de studiu	CG	CGA	CM
1.					11.				
2.					12.				
3.					13.				
4.					14.				
5.					15.				
6.					16.				
7.					17.				
8.					18.				
9.					19.				
10.					20.				

II. MEDIUL FAMILIAL AL ELEVULUI (componenta familiei, climatul familial, gradul de implicare a familiei în procesul educațional, persoana de încredere a copilului din mediul familial)
III. DOMENIILE DE DEZVOLTARE EVALUATE (competențe (cunoștințe, capacități, deprinderi, atitudini) și necesități)
a) Dezvoltarea fizică (statut fizic, motorica grosieră, fină mod de deplasare)
b) Abilitățile de limbaj și comunicare (limbaj verbal/nonverbal, nivel de dezvoltare și utilizare)
c) Dezvoltarea cognitivă (nivel de achiziții generale, percepere, orientare, atenție, memorie, gândire etc.)
d) Comportament socio-emoțional/relaționare (competențe sociale, afectivitate/emotivitate, nivel și mod de relaționare cu semenii, persoane adulte)
e) Comportamentul adaptativ (nivel de adaptare școlară, socială, nivel de autoadministrare)
f) Aptitudini și interese
IV.MĂSURI REALIZATE PENTRU PREGĂTIREA TRANZIȚIEI (măsurile de stabilire a profilului vocațional, meserii propuse)
V. CONCLUZIILE EVALUĂRII (capacitățile, abilitățile și interesele copilului care sunt relevante pentru o potențială profesie sau meserie; necesitatea adaptărilor)

VI. RECOMANDĂRILE DE PROFESIONALIZARE ȘI NECESITĂȚILE DE SUPT
(meseriile/profesiile/specialitățile conforme potențialului și capacității de participare a copilului, care nu prezintă pericol pentru sănătatea, securitatea și viața persoanei și necesitățile de suport în procesul de studii)

Componența echipei responsabile de elaborarea Fișei

(Numele și prenume, funcția, semnătura, data)

Numele și prenumele părintelui/reprezentantului legal _____
Semnătura _____ Data _____

Adaptări posibile pentru candidații cu cerințe educaționale speciale în cadrul învățământului profesional tehnic

Abrevieri privind adaptările curriculare pentru elevii din cadrul învățământului profesional tehnic

- DÎ - Dificultăți/dizabilități de învățare;
- DM/I/DFÎ - Dificultăți/dizabilități intelectuale/dizabilități severe de învățare;
- TL - Tulburări (dezordini) de limbaj;
- DF/N - Deficiențe fizice/neuromotorii;
- DV - Deficiențe de văz;
- DA - Deficiențe de auz;
- TEC - Tulburări emoționale (afective) și de comportament;
- BC – Boli cronice.

Notă: raportarea adaptărilor propuse în tabel are un caracter general și poate fi personalizată în conformitate cu cerințele educaționale individuale ale candidaților.

	TEC	TL	DÎ	DM/I/DFÎ	DF/N	DV	DA	BC
1. Adaptarea condițiilor de evaluare								
Extinderea argumentată a timpului destinat efectuării evaluărilor scrise cu 25 %, excepție fiind sarcinile practice bazate pe procesele tehnologice în cazul cărora criteriul de timp este esențial								
Extinderea argumentată a timpului destinat efectuării evaluărilor scrise cu 50 %, excepție fiind								

sarcinile practice bazate pe procesele tehnologice în cazul cărora criteriul de timp este esențial								
Extinderea argumentată a timpului destinat efectuării evaluărilor scrise cu 100 %, excepție fiind sarcinile practice bazate pe procesele tehnologice în cazul cărora criteriul de timp este esențial								
Extinderea argumentată a timpului în cazul evaluării orale cu 25 %								
Extinderea argumentată a timpului în cazul evaluării orale cu 50 %								
Extinderea argumentată a timpului în cazul evaluării orale cu 100 %								
Realizarea unei pauze în cadrul evaluării scrise , în caz de necesitate (sunt permise maximum 2 pauze de câte 10 minute fiecare. Timpul de pauze nu este luat în considerare la calculul timpului de evaluare)								
Realizarea unei pauze în cadrul evaluării scrise, în caz de necesitate (este permisă 1 pauză de 10 minute. Timpul de pauză nu este luat în considerare la calculul timpului de examinare.)								
Realizarea evaluării cu un asistent individual (cadru didactic de sprijin) – citire								

Realizarea evaluării cu un asistent individual (cadru didactic de sprijin) – scriere								
Asigurarea, după caz, a posibilității de comunicare prin utilizarea sistemului Braille								
Asigurarea, după caz, a posibilității de comunicare prin limbajului mimico-gestual (inclusiv posibilitatea asigurării unui interpret autorizat)								
Asigurarea unui spatiu adaptat specificului dizabilității: acces arhitectural în clădire, grup sanitar adaptat, acces arhitectural la sala de evaluare, iluminare speciala, reducerea/amplificarea stimulenților vizuali si auditivi.								
Susținerea evaluării scrise în locul celei orale și viceversa								
Susținerea evaluării scrise la calculator								
Aplicarea/utilizarea unor instrucțiuni suplimentare scrise								
Alocarea, în funcție de necesitate, a unei săli separate de examen sau susținerea evaluării la domiciliul persoanei cu CES								
2. Adaptarea materialelor pentru evaluare	TEC	TL	DÎ	DM/I/DFÎ	DF/N	DV	DA	BC
Traducerea în limbajul Braille								

Mărirea materialelor pentru examene din format A4 în format A3								
Editarea/tipărirea textelor cu caractere mai mari decât cele tipărite în mod obișnuit, cu spații mai mari, cu alte ajustări grafice, cromatice etc								
3. Utilizarea echipamentelor	TEC	TL	DÎ	DM/I/DFÎ	DF/N	DV	DA	BC
Scrierea sarcinilor de evaluare la computer								
Utilizarea computerului în calitate de suport pentru citirea materialelor pentru examen, inclusiv a cititoarelor de ecran								
Utilizarea alfabetului Braille la computer								
Utilizarea dicționarelor digitale în cadrul evaluărilor în care sunt permise dicționarele								
Utilizarea unui echipament de scriere Braille								
Utilizarea instrumente adaptate de scriere (aduse de candidați)								
Utilizarea echipamentelor pentru marcarea textului (aduse de candidați)								
Utilizarea foilor suplimentare fără linii, foi cu linii ajutătoare, foi în carouri pentru rezolvarea sarcinilor, un sistem de coordonate mărit (sunt puse la dispoziție de către instituție)								

Utilizarea calculatorului adaptat (este adus de către candidați)								
Utilizarea echipamentelor de mărit (lupă, lupă digitală, etc. - aduse de candidat)								
Utilizarea echipamentelor de amplificare a sunetelor (aduse de candidat)								
4. Adaptarea evaluării	TEC	TL	DÎ	DM/I/DFÎ	DF/N	DV	DA	BC
Elaborarea/adaptarea testelor de evaluare în conformitate cu cerințele educaționale și obiectivele stipulate în PEI								